

ІНСТИТУТ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Директор Інституту –
Синьов Віктор Миколайович,
доктор педагогічних наук, професор

Заступники директора:
з наукової роботи –
Шеремет Марія Купріянівна,
доктор педагогічних наук, професор

з навчально-методичної роботи –
Федоренко Світлана Володимирівна,
доктор педагогічних наук, професор

з організаційно-виховної роботи –
Чепурна Людмила Георгіївна,
старший викладач

СИНЬОВ
Віктор Миколайович

Протягом 1929–1932 років професором дефектологічного відділення педагогічного факультету Київського інституту народної освіти працював відомий фахівець в галузі тифлопедагогіки Олександр Мусійович Щербина (1874–1934), на чий глибокі думки щодо освіти сліпих, їхніх компенсаторних можливостей і психологічних особливостей багаторазово посилався Л. С. Виготський у створенні своєї психологічної теорії соціального виховання аномальних дітей.

З 1975 по 1977 рр. деканом факультету був професор А. І. Селецький, з 1977 по 1980 р. – доцент В. І. Бондар, з 1980 по 1983 р. – доцент А. Г. Слюсаренко.

Факультет готував педагогічні кадри з таких спеціальностей: на стаціонарному відділенні – учитель і логопед допоміжної школи та олігофренопедагог дошкільних закладів; учитель початкових класів, мови та літератури шкіл глухих і слабочуючих та сурдопедагог дошкільних закладів; учитель професійно-трудового навчання та вихователь допоміжної школи, учитель глухих і слабочуючих. Крім того, підготовка студентів-заочників здійснювалась через спеціальні групи з трирічним терміном навчання. У ці групи зараховувалися вчителі спеціальних шкіл з вищою педагогічною освітою.

Факультет готував педагогів не лише для спеціальних шкіл України, а й надавав дієву допомогу у підготовці дефектологів для спеціальних шкіл Узбекистану, Казахстану, Азербайджану, Молдови та інших республік колишнього СРСР.

З 1983 по 2002 роки, коли деканом факультету працював доцент І. П. Колесник, був зроблений помітний крок вперед у розвитку матеріально-технічної бази факультету, в удосконаленні змісту підготовки дефектологічних кадрів, розвитку дефектології як наукової галузі.

У зв'язку з тим, що у другій половині ХХ століття вищі навчальні заклади України не готували фахівців у галузі тифлопедагогіки, а мережа дошкільних і шкільних закладів для сліпих і слабозорих дітей,

В історії НПУ імені М. П. Драгоманова одним з найперших підрозділів, поряд з шкільними та дошкільними, є лікувально-педагогічний факультет, який, змінюючи назви та статуси, у даний час виріс у Інститут корекційної педагогіки та психології (ІКПП), створений у вересні 2003 року шляхом реформування дефектологічного факультету нашого університету.

Першим деканом факультету, у складі якого функціонувало відділення підготовки педкадрів для роботи з різними категоріями аномальних дітей – «розумово-дефективними», «морально-дефективними» (тобто з вираженими порушеннями соціальної поведінки і характеру), глухонімими та сліпими, – був тоді ще зовсім молодий Григорій Силевич Костюк, згодом всесвітньо відомий український психолог, академік, чие ім'я носить інститут психології НАПН України.

У 1932 році на посаді декана факультету, де здійснювалася, зокрема, підготовка вчителів-дефектологів, Г. С. Костюка змінив його видатний колега і однодумець, професор психології Дмитро Федотович Ніколенко – чудовий викладач, керівник наукових досліджень, зокрема з дефектологічних проблем, мудрий порадник і принциповий експерт у підготовці науково-методичної літератури.

Vim. I. БОНДАР

І. П. КОЛЕСНИК

М. К. ШЕРЕМЕТ

С. В. ФЕДОРЕНКО

Є. П. СИНЬОВА

Л. І. ФОМІЧОВА

Л. М. РУДЕНКО

реабілітаційних центрів для дорослих, які втратили зір, потребує кваліфікованих спеціалістів, у 1998 році в Київському педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова відкрита єдина в Україні кафедра тифлопедагогіки (завідувач – доктор психологічних наук, професор Є. П. Синьова) і розпочато підготовку бакалаврів і спеціалістів-дефектологів за спеціалізацією «Тифлопедагогіка. Соціальна реабілітація».

Зростаючі потреби у спеціалістах-логопедах, активізація підготовки відповідних фахівців у інших українських вищих навчальних закладах зумовили відокремлення у 1998 році на дефектологічному факультеті Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова самостійної кафедри логопедії (завідувач – доктор педагогічних наук, професор М. К. Шеремет), яка спеціалізується на підготовці вчителів початкових класів шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мови і педагогів-логопедів для загальних і спеціальних шкіл та дошкільних установ.

Кафедра олігофренопедагогіки, яка у 2004 році змінила назву на «кафедра психокорекційної педагогіки» (завідувач – кандидат педагогічних наук, доцент В. Є. Турчинська, з 2002 року – кандидат педагогічних наук, доцент І. П. Колесник), продовжуючи підготовку вчителів загальноосвітніх предметів, учителів професійно-трудового навчання для допоміжних шкіл, розширює зміст і напрями підготовки майбутніх фахівців з тим, щоб вони набули компетентності у корекційному навчанні не тільки розумово відсталих, але й дітей із затримкою психічного розвитку, з наслідками дитячого церебраль-

ного паралічу, з аутизмом та іншими нозологічними варіантами порушень інтелектуального, емоційного та фізичного розвитку дітей. Уточнюється назва цієї кафедри з точки зору підкреслення більш широкого, ніж тільки олігофренопедагогіка, спектру психолого-педагогічної корекційної діяльності її випускників.

У творчому пошуку знаходиться й одна з найстаріших дефектологічних кафедр НПУ імені М. П. Драгоманова – сурдопедагогіки, якою довгі роки керувала найдосвідченіший ветеран педагогічної праці педуніверситету, все професійне життя якої пройшло в його стінах, випускниця першого післявоєнного випуску деффаку професор Наталія Федорівна Засенко (1928–2004 рр.). Нині завідувачем цієї кафедри є доктор психологічних наук, професор Л. І. Фомічова. Кафедра спрямовує пошук на відкриття нових додаткових до сурдопедагогіки спеціалізацій майбутніх фахівців, зокрема пов'язаних з практичною психологією, навчанням глухих жестової мови, педагогічними аспектами використання сучасної сурдотехніки тощо.

Кафедри ІКПП разом з науково-методичним центром інституту здійснюють активну перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів для національної системи освіти, професійної та соціальної реабілітації дітей і дорослих з інвалідністю, охоплюючи цією роботою практично всі регіони України. Здійснено близько 30 випусків фахового, в галузі педагогічних та психологічних наук, видання в серії наукових часописів НПУ імені М. П. Драгоманова «Корекційна педагогіка і психологія», працюють аспірантура і докторантура під керівництвом провідних вчених ІКПП, де проходять навчання

Колектив кафедри психокорекційної педагогіки

Колектив кафедри сурдопедагогіки

представники багатьох вищих навчальних закладів України. Створено раду із захисту кандидатських та докторських дисертацій. Проводяться наукові дослідження з пріоритетних напрямків корекційної педагогіки та спеціальної психології. Їх результати впроваджуються в навчальний процес як запорука якісної професійної підготовки майбутніх фахівців корекційної освіти.

Активно функціонує створений в 2004 році навчально-методичний центр освітньої інтеграції (директор академік Віт. І. Бондар, який досліджує стан забезпечення інклюзивної освіти в різних регіонах України та інших держав, а також здійснює розробку та впровадження в практику загальноосвітніх установ нових її моделей для осіб з порушеннями психофізичного розвитку. Налагоджено творчі зв'язки з відомими зарубіжними закладами підготовки фахівців у галузі спеціальної педагогіки та психології: Державним педагогічним університетом імені М. Танка (Білорусь), Стокгольмським університетом та Університетом УПСАЛА (Швеція), Міжнародним університетом (Болгарія), Тартуським університетом (Естонія). Кишинівським педагогічним університетом імені І. Крянге (Молдова), Редфордським університетом (США), Шяуляйським університетом (Литва), а також поновлюються й примножуються ділові контакти з колегами з Росії, Казахстану, Вірменії, Польщі, Словенії, Німеччини, Нідерландів та ін.

Розширюється мережа базових освітніх і реабілітаційних установ кафедр інституту.

Постійно активізується залучення до наукового пошуку студентів ІКПП, зокрема шляхом виконання досліджень спільно з викладачами. Співробітники інститутських кафедр лише за останні п'ять років (2009–2014) опублікували понад 400 наукових і методичних праць загальним обсягом біля 1500 друкованих аркушів. Серед них перші в Україні, підтверджені МОН як підручники для вищої школи, видання «Психологія розумово відсталої дитини» (автори В. М. Синьов, М. П. Матвеева, О. П. Хохліна), «Корекційна психопедагогіка» (автор В. М. Синьов), «Тифлопсихологія» (автор Є. П. Синьова), «Тифлопедагогіка» (автори Є. П. Синьова, С. В. Федоренко), «Логопедія» (під ред. М. К. Шеремет) та ін., а також підручники для різних типів спеціальних шкіл

Колектив кафедри ортопедагогіки та реабілітології

(М. К. Шеремет, Е. П. Гроза, Г. М. Плешканівська, Н. П. Альонкіна), кафедральні збірки наукових праць під редакцією Є. П. Синьової, М. К. Шеремет, Л. І. Фомічової.

Нині в Інституті за різними формами навчання – денна, заочна форма, екстернат, перепідготовка кадрів на спецфакультеті – навчається понад 2000 студентів, а за всі роки свого існування, пройшовши складний шлях – від відділення, факультету до Інституту, – один з найстаріших підрозділів НПУ ім. М. П. Драгоманова підготував понад 20 тисяч педагогів-дефектологів.

Особливою гордістю ІКПП є випускники-дефектологи, які стали видатними вченими у галузі загальної і спеціальної педагогіки і психології: академіки АПН України Микола Ярмаченко, Віктор Синьов, Сергій Максименко, Віталій Бондар, Іван Бех, Володимир Бондар. Захистили докторські дисертації з різних спеціальностей колишні київські студенти-дефектологи Августа Гольдберг, Ілля Моргуліс, Борис Андрієвський, В'ячеслав Засенко, Юрій Максименко, Валентина Тарасун та професори сьогоdnішнього ІКПП Марія Шеремет, Людмила Фомічова, Євгенія Синьова, Світлана Федоренко, Світлана Конопляста, Діна Шульженко.

Але найчастіше з любов'ю, шаною і подякою діти, які завдяки щиросердній, високогуманній і професійній роботі вчителів-дефектологів знайшли своє місце у житті, батьки цих дітей називають імена мтисяч і тисяч випускників-дефектологів, які повсякденно віддають своїй благородній справі щедрі серця та світлий розум.

Колектив кафедри спеціальної психології та медицини

Колектив кафедри тифлопедагогіки